

Бекітілген
Астана қаласы әкімдігінің
«Көпсалалы медицина
орталығы» ШЖҚ МҚҚ
директордың міндетін
атқарушысының
2023 жылғы 22 маусымдағы
№ 249- Ө бұйрығымен

**Астана қаласы әкімдігінің «Көпсалалы медицина орталығы» ШЖҚ
МҚҚ**

**СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-КИМЫЛ ЖӨНІНДЕГІ
НҰСҚАУЛЫҒЫ**

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл нұсқаулығы сыбайлас жемқорлық сипатындағы ықтимал іс-кимылдардың алдын алуға, сыбайлас жемқорлықтан бас тарту ахуалын қалыптастыруға бағытталған.

1.2. Осы нұсқаулықтың негізгі мақсаты сыбайлас жемқорлықтан бас тартатын және өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде адалдық пен Сатылмаушылық қағидаттарын камтамасыз ететін кәсіпорын қызметкерлерінің құқықтық мәдениетін қалыптастыру болып табылады.

2. Терминдер мен аныктамалар

Орталықтың қызметкері-Орталықтың әкімшілік-басқару персоналынан және инженерлік-техникалық персоналынан Орталық еңбек қатынастарынан тұратын кез келген жеке тұлға.

Сыбайлас жемқорлыққа карсы іс - қимыл-Орталықтың лауазымды тұлғаларының өз өкілеттіктері шегіндегі қызметі:

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша, оның ішінде сыбайлас жемқорлық сипаттагы іс-әрекеттер жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және кейіннен жою бойынша (сыбайлас жемқорлықтың алдын алу);

- сыбайлас жемқорлық сипаттагы іс-әрекеттердің алдын алу, анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу, олардың салдарын жою (сыбайлас жемқорлыққа карсы күрес) бойынша.

Сыбайлас жемқорлыққа карсы саясат-сыбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимылдың тиімді жүйесін құруга және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға бағытталған қызмет.

Орталық қызметі үшін белгіленген сыбайлас жемқорлыққа карсы стандарттар сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесі;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау- Орталықтың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі қызметі;

Мұдделер қактығысы-лауазымды адамдардың жеке мұдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мұдделері олардың өз лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындаудың әкесінде мүмкін;

Сыбайлас жемқорлық тәуекелі-сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу - Орталықтың алдын алу шаралары жүйесін әзірлеу және сіңізу жолымен сыбайлас жемқорлық әрекеттерін жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі.

3. Сыбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл саласындағы міндеттермен

3.1 . Нұсқаулық келесі міндеттерді шешуді қарастырады:

- сыбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл саласында бірынгай саясат жүргізу;
- Орталықтың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінде кез келген сыбайлас жемқорлық коріністеріне нөлдік төзімділік түсінігін қалыптастыру;

- Орталыктың лауазымды адамдары мен қызметкерлерін, сондай-ақ үшінші тұлғаларды сыйбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін барынша азайту;

осы саясатқа 1-косымшаға сәйкес сыйбайлас жемқорлыктың алдын алуға және оған карсы іс-кимылға, сыйбайлас жемқорлық әрекеттерінің салдарын барынша азайтуға және жоюға бағытталған сыйбайлас жемқорлыкка карсы стандарттарды әзірлеу және енгізу;

Орталыктың қызметкерлерінде сыйбайлас жемқорлыкка карсы заннаманы, сондай-ақ сыйбайлас жемқорлыкты реттейтін ішкі нормативтік күжаттарды қатаң сактауға тәрбиелеу; кәсіпорынның сыйбайлас жемқорлыкка карсы іс-кимыл саласындағы қызметі; кәсіпорынның ішкі нормативтік күжаттарында сыйбайлас жемқорлық деректенінің болуына жол бермеу;

- жұмыстарды орындау және қызмет көрсету кезінде ашыктықты, адал бәсекелестікті және объективтілікті қамтамасыз ету.

3.2. Нұсқаулыкта атқаратын лауазымына, атқаратын функциялары мен жұмыс мерзіміне қарамастаң, әкімшілік-басқару персоналынан және инженерлік-техникалық персоналдан кәсіпорын қызметкерлеріне колданылатын жалпыға міндепті нормалар мен ережелер қамтылған.

4. Сыйбайлас жемқорлыктың алдын алу және оған карсы іс-кимыл жөніндегі шаралар

Сыйбайлас жемқорлык тәуекелі туындауы мүмкін кәсіпорын қызметінің бағыттары.

- 1) сыйлықтар және өкілдік шығыстар;
- 2) Сыйбайлас жемқорлыкка карсы іс-кимыл мәселелерінде үшінші тұлғаларды тарту;
- 3) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға уәкілетті адамдарға, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдарға төлемдер;
- 4) демеушілік және кайырымдылық көмек көрсету;
- 5) кәсіпорын қызметі шенберінде мәмілелер жасау, Тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алууды жүргізу
- 6) персоналды басқару;
- 7) ішкі күжаттардың каржылық және зандық сараптамасы.

4.1 Сыйлықтар және өкілдік шығындар.

4.1.1 кәсіпорындар іскерлік сыйлықтармен алмасуды және өкілдік шығыстарды, оның ішінде іскерлік қонақжайлышты жүзеге асыруды бизнесі жүргізуін қажетті бөлігі және жалпы қабылданған іскерлік практика деп таниды. Кәсіпорындар іскерлік сыйлықтар мен іскерлік қонақжайлышты шығындарына катысты адалдық пен ашыктық атмосферасын ынталандырады.

4.1.2 кәсіпорын қызметкерлеріне кез келген сыйлықтарды/іскерлік қонақжайлышты белгілерін/өкілдік шығыстарды ұсынуға, уәде беруге, беруге, беруге, талап етуге, сұрауға, қабылдауға тыйым салынады:

-кәсіпорынның қызметін сактауға, кенейтуге немесе онтайландыруға немесе қандай да бір артыкшылық немесе пайда алуға әсер ететін шешімдер қабылдауға іріктең әсер етудің тікелей немесе жанама максаты бар, егер бұл әрекеттерсіз колайлы салдардың басталуы шындыққа жанаспайтын болып көрінсе;

- кәсіпорын атынан емес, қызметкер атынан беріледі;
- Сыйлықтар немесе Өкілдік шығыстар немесе конакжайлылық туралы ақпарат ашылған жағдайда кәсіпорын мен оның қызметкерлері үшін беделді немесе өзге де тәуекел туғызады;
- қолма-кол немесе қолма-қол акшасыз акша қаражаты, бағалы қағаздар, бағалы металдар болып табылады немесе акша қаражатының және/немесе сөнді заттардың өзге де түрлерін немесе баламаларын білдіреді;
- тақырып, күн және нақты жағдай тұрғысынан ақылга конымды емес.

4.1.3 кәсіпорын жүзеге асыратын сатып алудардың кез келген әлеуетті қатысуышынан сыйлықтар мен конакжайлылық белгілерін қабылдауға тыйым салынады. Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шараға осы Саясаттың талабына сәйкес күмән туындаған кезде кәсіпорынның лауазымды адамы немесе қызметкері кәсіпорынның тікелей басшысымен немесе қауіпсіздік бөлімшесінің басшысымен көнсөу керек.

4.2 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл мәселелерінде үшінші тұлғаларды тарту.

4.2.1 Орталық үшінші тұлғаларды тартудан және Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының қағидаттары мен талаптарын, осы нұсқаулықты бұзатын немесе кәсіпорын үшін іскерлік беделін жоғалту қаупін тудыратын серіктестермен бірлескен кәсіпорындарға қатысадан бас тартады.

4.2.3 үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымактастықты бастау немесе жалғастыру немесе бірлескен жобаларға қатысу туралы шешім қабылдағанға дейін Орталықтың үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болған тиесті күрылымдық болімшелері:

-Орталық қызметінің бағыттарын реттейтін ішкі нормативтік күжаттарда белгіленген рәсімдерді катап сактау;

- бірлескен жобалар бойынша әріптестер туралы сыбайлас жемқорлықтың ықтимал көріністері туралы жалпыға колжетімді ақпаратты келесі рәсімдерді жүргізу арқылы жинауды жүзеге асыру;

а) өзінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты мен рәсімдерінің болуы туралы мәліметтер алу, серіктестің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл саласындағы өзара ынтымактастықты жүзеге асыруға дайындығы;

б) іскерлік беделді және мүдделер кактығысының болмауын тексеру;

в) жалған кәсіпкерлік, сенімділік, салықтық және өзге де берешектің болуы тұрғысынан мәліметтер алу.

4.2.4 Орталық өз тарапынан сыбайлас жемқорлық көріністері анықталған жағдайда бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалармен және серіктестермен мәмілелерді бұзу құқығын өзіне қалдырады.

4.2.5 бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалар мен серіктестерді осы нұсқаулықтың қағидаттары мен талаптары туралы хабардар ету.

4.2.6 Орталық сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдердің, сондай-ак мінездүк стандарттарының бірлескен жобалары бойынша үшінші тұлғалар мен серіктестердің қабылдауын құттайды.

4.3 жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік міндеттерді жүзеге асыруға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ак оларға тенестірілген адамдарға төлемдер.

4.3.1 Орталық үшін коммерциялық артықшылыктарды, оның ішінде көлікке, тұруға, тамактануға арналған шығыстарды алу мақсатында жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдар, мемлекеттік міндеттерді орындауға уәкілеттік берілген адамдар, сондай-ак оларға тенестірілген адамдар үшін, олардың жақын туыстарына кез келген шығыстарды төлеуді Орталық дербес немесе өзінің қызметкерлері мен лауазымды адамдары арқылы жүзеге асырмайды, ойын-сауық, PR-науқандар және т.б. немесе Орталық есебінен басқа пайда алу.

6.4.2. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлықка карсы заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметшілермен өзара іс-кимыл жасау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылыктары үшін дербес жауапты болады.

4.4. Демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету.

4.4.1 Орталық мемлекет өкілдерінін, ұйымдардың немесе өзге де тұлғалардың өз қызметін сактауга, кенейтуге немесе онтайландыруға әсер ететін шешімдер қабылдауына тікелей немесе жанама түрде ықпал ету мақсатында немесе егер мұндай көмек осындай әсер ету әрекеті ретінде объективті түрде қабылдануы мүмкін болса, қайырымдылық, демеушілік және қаржылық көмек көрсетпейді.

Орталықтың қайырымдылық және демеушілік көмек көрсету шығындары туралы аппарат ашық болуы керек.

4.1.2 кәсіпорын лауазымды адамдар мен қызметкерлерге өз атынан қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыым салмайды.

4.5 Серіктестік қызметі шеңберінде мәмілелер жасау, тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жүргізу.

4.5.1 тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жоспарлау және откізу кезінде тек қана Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын басшылыққа алу қажет.

4.5.2 сатып алу үшін пайдаланылатын ақша қаражатын онтайлы және тиімді жұмсауға, Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алу туралы» заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге сатып алушы откізу рәсіміне қатысу үшін тен мүмкіндіктер беруге, сатып алу үдерістің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз етуге, сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, әлеуетті өнім беруші ретінде және (немесе) ол тартатын қатысуга жол бермеуге атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаган міндеттемелері бар және борышкерлердің бірыңғай тізіліміне енгізілген косалкы мердігер (бірлесіп орындаушы).

4.6 персоналды басқару.

4.6.1 Орталық кадрлық шешімдер қабылдау кезінде объективтілік пен адалдық қагидаттарын ұстанады. Персоналды, кәсіпорынды жалдау, бағалау, жылжыту және жұмыстан шығару кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында:

- персоналды іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға қойылатын тиісті біліктілік талаптарын белгіленген тәртіппен әзірлейді және бекітеді; еңбек қатынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін олардың сенімділігі мен мұдделер кактығысының болмауы түрғысынан жұмысқа орналасуға кандидаттарды тексеруді жүзеге асырады; өзінің негізгі қызмет көрсеткіштері мен кәсіби көрсеткіштерінің нағіжелілігіне қарай персоналдың қызметін бағалауды және сыйакы төлеуді жүргізеді. жетістіктері; қызметкердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігін негізге ала отырып жоғары түрған лауазымға жылжыту туралы шешім қабылдайды;

- Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген негіздер бойынша қызметкермен еңбек қатынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

4.7 ішкі күжаттардың қаржылық және зангерлік сараптамасы.

4.7.1 Орталықтың ішкі нормативтік күжаттарына, оның ішінде оларда сыйбайлас жемкорлықтың (сыйбайлас жемкорлық деректерінің) корінуіне себептер мен жағдайлар жасауга ықпал ететін ережелердің болуы түрғысынан бекітуге шығарылатын ішкі нормативтік күжаттардың жобаларына қаржылық және заң сараптамасы және оларды жоюға бағытталған ұсынымдар әзірлеу.

5. Мұдделер кактығысын болдырмау және реттеу тәртібі

5.1 кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері міндетті:

- мұдделер кактығысына байланысты тауекелдерді іске асырудың алдын алу және оларды реттеу жөнінде шаралар қабылдау.

- өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде кәсіпорынның мұдделерін басшылыққа алады және олардың жеке мұдделері кәсіпорынның мұдделеріне қайши келетін жағдайларды немесе жағдайларды болдырмайды. Мұдделер кактығысы (немесе оның туындау мүмкіндігі) туындаған жағдайда осы акпаратты кәсіпорынның тікелей басшысының не жоғары түрған басшысының назарына жазбаша нысанда жеткізу.

5.2 мұдделер кактығысының алдын алу немесе реттеу мұдделер кактығысының тарабы болып табылатын кәсіпорын қызметкерінің лауазымдык немесе қызметтік жағдайын, оны белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін атқарудан шеттетуге дейін және (немесе) мұдделер кактығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартудан тұруы мүмкін.

6. Сыйбайлас жемкорлық сипаттағы іс-әрекеттер жасағаны туралы хабарлама

6.1. Егер кәсіпорында кәсіпорынның лауазымды адамы немесе қызметкері жасаған сыйбайлас жемкорлық әрекеті орын алғаны туралы кандай да бір куәлік болса, бұл туралы дереу өзінің тікелей немесе жоғары түрған басшысына хабарлау қажет.

6.2. Кәсіпорын қызметкерлері озге қызметкердің, сондай-ак үшінші тұлғаның сыйбайлас жемкорлық әрекетін жасауга көндіру фактілері туындаған жағдайда және/немесе қызметкерді сыйбайлас жемкорлық әрекеттерін жасауга көндіруге қатысты белгілі деректер немесе күдіктер туралы акпараты бар болса, озінің тікелей немесе жоғары түрған басшысын дереу хабардар етуге міндетті.

7. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеу

7.1. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша кәсіпорынға кәсіпорынның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің катысуымен тексеру немесе қызметтік тергеу жүргізіледі.

7.2. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталса, енбек катынастарын бұзуга және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік тозімділік қагидатын негізге ала отырып, түзету шараларын қабылдау тергеп-тексерудің аяқталуы болып есептеледі.

8. Жауапкершілік

8.1. Кәсіпорын қызметкерлері осы Нұскаулықтың талаптарын мұлтіксіз орындауға жауапты.

8.2. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін тиісті жауапкершілік шаралары колданылған кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлері кәсіпорынға материалдық залалды өтеуден босатылмайды, әйтпесе ҚР сотының заңды күшіне енген шешімі бойынша.

8.3. Нұскаулықтың талаптарын бұзу кәсіпорын қызметкерінің мәртебесіне сәйкес келмейтін әрекет ретінде карастырылуы мүмкін және тәртіптік жаза колдануға негіз болады.

8.4. Нұскаулықтың талаптарын бұзу Казакстан Республикасының Сыбайлас жемқорлықка карсы іс-кимыл саласындағы сыбайлас жемқорлыққа карсы заннамасын бұзғаны үшін көзделген жауапкершілік шараларын қолдануға әкелуі мүмкін.

9. Корытынды ережелер

9.1. Осы нұскаулыкты колданысқа енгізу мерзімі кәсіпорын директоры бекітken күн болып есептелсін.

9.2. Осы нұскаулық Казакстан Республикасының заннамасына, сондай-ақ кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарына өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда өзгертулуге жатады. Осы нұскаулыққа өзгерістер мен толықтыруларды Орталықтың директоры бекітеді.

Сыбайас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі иүскәулийкә І-қосымша

Астана қаласы әкімдігінің «Көпсалалы медицина орталығы»
ШЖҚ МҚҚ
сыбайлас жемкорлыққа карсы іс-кимыл жөніндегі
нұскаулықпен танысу парагы